

BÖLÜM 2

KOMPARTMAN SENDROMU VE FASYOTOMİ SONRASI REHABİLİTASYON

Fulya BAKILAN¹

1. Kompartman Sendromu

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon (FTR) hekimleri için deprem nedeniyle gelişen crush sendromunun en önemli komponenti kompartman sendromudur. Deprem nedeniyle kitlesel düzeyde kompartman sendromu rehabilitasyon uygulamaları önem arz etmektedir.

Depremlerde büyük ve ağır cisimlerin altında basınca maruz kalmak, etyopatogenez kısmında anlatılan mekanizmalar ile kompartman içindeki basıncın artmasına yol açmaktadır. Bu basınç artışı ardından mikrovasküler dolaşım ve doku perfüzyonunu azaltarak kas ve sinir dokularında iskemiye tetikler. Bu durumun ilerleyici olması durumunda ekstremitenin fonksiyonu bozulup, reperfüzyon hasarı sonrasında sistemik etkiler başlar.

Kompartman, fasya ile ayrılmış kas, damar ve sinirlerin bulunduğu odacıklardır.

¹ Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon AD., fulyabakilan@gmail.com

FAZ 4 Tam aktivite, spora dönüş <ul style="list-style-type: none">
• 3. Faz kriterleri karşılanınca başlar, yaklaşık olarak cerrahiden 8-10 hafta
Rehabilitasyon hedefleri: <ul style="list-style-type: none">
• Ağrı, instabilite ve şişlik olmadan işe/spora dönüş
• Bir çok düzlemde eksantrik ve konsantrik aktivitelerde, düzgün dinamik nöromuskuler kontrol ve dizilim
Uyarılar: <ul style="list-style-type: none">
• Aktivitelerde ağrı ve şişlikten kaçınılması
Terapötik egzersizler: <ul style="list-style-type: none">
• Sporcular için sporun türüne göre özel planlanmış yüksek stabilite ve nöromuskuler kontrol içeren, arttırılmış yük ve hız ile kombine hareket paternleri içeren progresif güçlendirme egzersizleri.
İşe / Spora dönüş: <ul style="list-style-type: none">
• Yukarıdaki rehabilitasyon hedeflerini karşılayan hastalar fiziksel tıp ve rehabilitasyon hekiminin uygun görmesi durumunda spora veya işe dönebilir.
• Yeniden incinmenin engellenmesi için temaslı spor ile uğraşan sporcuların, yara dokusunun üzerine yumuşak pad takması önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Sever L. Ezilme sendromu Çağrılı Editör. Türk Pediatri Arşivi 2009; 44(2): 43-47.
2. <https://www.tftr.org.tr/afet-rehabilitasyonu-calisma-grubu-online-egitim-programi>
3. Alemdaroğlu KB, Subaşı İÖ. Deprem yaralanmalı çoklu travma hastasına yaklaşım. TOTBİD Dergisi 2022;21:268-275.
4. Schubert AG. Exertional compartment syndrome: review of the literature and proposed rehabilitation guidelines following surgical release. International journal of sports physical therapy 2011;6(2):126.